

Asia: VN/2160/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kysymykset lausunnon antajille

Millaisia huomioita teillä on oppivelvollisuuslakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

L1. Oppivelvollisuuden keskeyttäminen tilapäisen ulkomailla oleskelun ajaksi

Kannatamme esitystä, joka täsmentää oppivelvollisuuden keskeyttämistä ulkomailla oleskelun vuoksi. Nykyisen oppivelvollisuuslain (7 § 1 mom. 3 kohta) soveltaminen on käytännössä osoittautunut haastavaksi tulkinnanvaraisuuden vuoksi. On välttämätöntä, että lakia täsmennetään siten, ettei soveltajalle jää epäselvyyttä keskeyttämisen edellytyksistä. Lisäksi katsomme, että keskeyttämisen hakemisen tulisi olla huoltajaa selkeästi ohjaavaa, jotta oppivelvollisuuden seuranta ja valvonta toteutuvat aukottomasti.

2. Asuinkunnan oikeus osoittaa opiskelupaikka aikuisten perusopetukseen

Esitämme oppivelvollisuuslain 15 §:n muuttamista siten, että asuinkunnalle säädetään oikeus osoittaa opiskelupaikka TUVA- ja TELMA-koulutusten lisäksi myös aikuisten perusopetukseen. Nykyisin asuinkunnalla ei ole tätä mahdollisuutta, mikä johtaa epätarkoituksenmukaisiin, kalliisiin ja epäinhimillisiin koulutuspolkuihin.

Perustelut muutokselle:

Maahanmuuttajataustaiset nuoret: Teini-iässä Suomeen muuttavilla nuorilla kielelliset valmiudet eivät usein riitä suoraan tutkintotavoitteiseen koulutukseen. TUVA-koulutus on monesti liian

lyhytkestoinen riittävän kielitaidon saavuttamiseksi. Aikuisten perusopetus on täälle ryhmälle usein pedagogisesti perustellumpi ja kustannustehokkaampi vaihtoehto.

Perusopetuksen suorittamatta jättäneet: Jos nuori ei saa perusopetusta valmiiksi 17 ikävuoteen mennessä, hän siirtyy asuinkunnan valvontavastuulle. Nykyisin asuinkunta voi osoittaa paikan vain nivelvaiheen koulutuksesta, vaikka oppivelvollisen edun mukaista olisi suorittaa perusopetuksen päättötodistus aikuisten perusopetuksessa.

Ohjaus- ja valvontavastuun varmistaminen: Nykyisin koulutuksen järjestäjällä ei ole velvollisuutta ottaa oppivelvollista aikuisten perusopetukseen, mikäli asuinkunnalla ei ole oikeutta paikan osoittamiseen. Tämä vaarantaa nuoren polun jatkuvuuden ja lisää syrjäytymisriskiä.

Johtopäätökset

Asuinkunnan oikeus osoittaa paikka aikuisten perusopetukseen on välttämätön uudistus. Se edistää kouluksellista tasa-arvoa, tukee kotoutumista ja varmistaa, että jokaiselle oppivelvolliselle löytyy hänen taitotasoaan ja yksilöllisiä tarpeitaan vastaava opiskelupaikka. Perusopetuksen päättötodistuksen suorittaminen aikuisten perusopetuksessa antaa nuorelle huomattavasti paremmat valmiudet ja turvatumman väylän toisen asteen opintoihin kuin hakeutuminen nivelvaiheen koulutuksesta ilman päättötodistusta.

Millaisia huomioita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

-

Millaisia huomioita teillä on perusopetuslakiin, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

-

Huhtanen Päivi
Raision kaupunki /sivistys- ja vapaa-aikatoimiala